

25.1.2012

B7-0042/2012

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimo

pagal Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnio 2 dalį

dėl Irano ir jo branduolinės programos (2012/2512(RSP))

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Lena Kolarska-Bobińska, Elmar Brok, Ioannis Kasoulides, Arnaud Danjean, Cristian Dan Preda, Mario Mauro, Michael Gahler, Ria Oomen-Ruijten, Tunne Kelam, Roberta Angelilli, Laima Liucija Andrikienė, Krzysztof Lisek, Gabriele Albertini, Elena Băsescu

PPE frakcijos vardu

B7-0042/2012

Europos Parlamento rezoliucija dėl Irano ir jo branduolinės programos (2012/2512(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Irano,
- atsižvelgdamas į Tarptautinės atominės energijos agentūros (TATENA) generalinio direktoriaus 2011 m. lapkričio 8 d. pateiktą Sutarties dėl branduolinio ginklo neplatavimo Susitarimo dėl apsaugos priemonių įgyvendinimo ir susijusių Saugumo Tarybos rezoliucijų nuostatų vykdymo ataskaitą,
- atsižvelgdamas į TATENA generalinio direktoriaus Yuki Amano 2011 m. lapkričio 17 d. pareiškimą valdytojų tarybai, kuriame išreiškiami dideli nuogąstavimai dėl Irano branduolinės programos galimų karinių aspektų ir dėl to, kad yra įrodymų, jog Iranas kuria branduolinį sprogstamąjį įtaisą,
- atsižvelgdamas į TATENA valdytojų tarybos 2011 m. lapkričio 18 d. rezoliuciją,
- atsižvelgdamas į 2011 m. rugsėjo 21 d. vyriausiosios įgaliotinės pareiškimą E3+3 vardu,
- atsižvelgdamas į 2011 m. spalio 21 d. vyriausiosios įgaliotinės laišką Irano vyriausiajam derybininkui branduoliniais klausimais dr. Saedeui Jalili;
- atsižvelgdamas į 2011 m. lapkričio 14 d. Tarybos išvadas dėl Irano,
- atsižvelgdamas į 2011 m. lapkričio 18 d. vyriausiosios įgaliotinės pareiškimą dėl TATENA valdytojų tarybos rezoliucijos,
- atsižvelgdamas į 2011 m. lapkričio 29 d. vyriausiosios įgaliotinės pareiškimą dėl JK ambasados Teherane užpuolimo ir užėmimo,
- atsižvelgdamas į 2011 m. gruodžio 1 d. Tarybos išvadas dėl Irano,
- atsižvelgdamas į 2011 m. gruodžio 9 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas,
- atsižvelgdamas į 2012 m. sausio 23 d. Tarybos išvadas dėl Irano,
- atsižvelgdamas į tai, kad Iranas yra Sutarties dėl branduolinio ginklo neplatavimo šalis, vadinasi, jis pasižadėjo nepirkti branduolinių ginklų ir yra teisiškai įsipareigojęs skelbti apie visą savo veiklą branduolinėje srityje, įskaitant apie branduolines medžiagas, ir vykdyti ją pagal TATENA apsaugos nuostatas,
- atsižvelgdamas į tai, kad urano sodrinimo sustabdymo ir kiti reikalavimai buvo iš eilės patvirtinti kaip išankstinė Irano teisių pagal BGNS atkūrimo sąlyga šešiose JT Saugumo Tarybos (JTST) rezoliucijose (Nr. 1696, 1737, 1747, 1803, 1835 ir 1929),

- atsižvelgdamas į JTST rezoliuciją Nr. 1929 (2010), kuria nustatomos naujos ribojamosios priemonės prieš Iraną ir ketvirtas sankcijų Iranui etapas dėl jo branduolinės veiklos programos,
 - atsižvelgdamas į papildomas sankcijas Iranui, kurias paskelbė Jungtinė Karalystė, Jungtinės Amerikos Valstijos, Pietų Korėja ir Kanada po to, kai buvo pateikta TATENA ataskaita,
 - atsižvelgdamas į 2011 m. lapkričio 27 d. balsavimą Irano Parlamente dėl diplomatinių santykių su Jungtine Karalyste apribojimo,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi Irano branduolinė programa buvo nuolat vykdoma slapukaujant, dėl to laikui bėgant Irano tvirtinimai, kad programa siekiama tik taikių tikslų, prarado patikimumą,
 - B. kadangi Iranas vis dar turi įvykdyti savo įsipareigojimus, prisiimtus pagal visas atitinkamas JTST rezoliucijas, taip pat pagal naujausią rezoliuciją Nr. 1929 (2010), ir visus TATENA valdytojų tarybos reikalavimus, kuriuose nurodoma suteikti Agentūrai visišką ir besąlygišką prieigą prie visų objektų, įrenginių, žmonių ir dokumentų, taip sudarant sąlygas tinkamai atlikti Irano branduolinės veiklos tikslų patikrinimą ir suteikiant galimybę TATENAI atlikti jai skirtą branduolinės veiklos kontrolierės vaidmenį;
 - C. kadangi Iranas vis dar pažeidžia Branduolinių ginklų neplatavimo sutarties (BGNS) II ir III straipsnius;
 - D. kadangi tam tikra Irano vyriausybės politikos dalis kelia grėsmę stabilumui ir taikai regione;
 - E. kadangi TATENA patvirtino, jog 2007 m. Iranas iš asmenų Pakistane gavo informacijos, kaip toliau sodrinti uraną ir išgauti metalus, iš kurių būtų galima gaminti karines galvutes; kadangi TATENA ataskaitos priede taip pat nurodė, jog Iranui buvo suteikta projektinė informacija apie tai, kaip pagaminti branduolinį sprogstamąjį įtaisą;
 - F. kadangi 2011 m. gruodžio 27 d. Irano prezidento pavaduotojas Reza Rahimi pagrasino panaudoti kariškius uždarant Ormūzo sąsiaurį, jei bus taikomos sankcijos Irano naftos eksportui; kadangi buvo toliau dislokuojamos Europos ir JAV laivyno pajėgos siekiant neutralizuoti šį grasinimą, o karinė padėtis regione pasiekė aukštos parengties būseną;
 - G. kadangi Iranas, protestuodamas dėl TATENA ataskaitos, atsisakė dalyvauti TATENA posėdyje 2011 m. lapkričio 21 d.;
 - H. kadangi 2011 m. lapkričio 8 d. TATENA ataskaitoje teigiama, jog Iranas ir toliau: tęsia veiklą savo branduoliniuose įrenginiuose, prieštaraudamas TATENA valdytojų tarybos rezoliucijoms; vykdo su sodrinimu susijusius veiksmus (tai prieštarauja TATENA rezoliucijoms), įskaitant labai suintensyvėjusias centrifugų kaskadų statybas įvairiose vietovėse ir iki 20 proc. padidėjusį sodrinimo lygmenį, nedeklaruotus darbus su sunkiuoju vandeniu susijusiuose projektuose (tai prieštarauja JT Saugumo Tarybos ir TATENA rezoliucijoms), urano konversijos ir kuro gamybos darbus (tai prieštarauja TATENA

rezoliucijoms), nesilaiko TATENA papildomo protokolo, kuris suteikia agentūrai galimybę užtikrinti, kad nėra nedeklaruotų branduolinių medžiagų, taip pat neatsako į TATENA reikalavimą pateikti naujos su sodrinimo veikla ir kita branduolinės energetikos plėtra susijusios informacijos;

- I. kadangi TATENA savo ataskaitoje ir jos priede daro išvadą, kad yra patikimos informacijos, jog Iranas vis dar siekia sukurti branduolinį sprogstamąjį įtaisą ir į savo branduolinę programą įtraukti ginklų gamybą, įskaitant branduolinių karinių galvučių raketoms kūrimą; kadangi Iranas pradėjo sodrinti uraną iki 20 proc. giliai po žeme esančiame įrenginyje Fordovo vietovėje prie Komo;
 - J. kadangi 2012 m. sausio 5 d. Turkijos užsienio reikalų ministras Ahmet Davutoğlu perdavė Iranui ES vyriausiosios įgaliotinės kvietimą atnaujinti branduolines derybas su P5+1; kadangi per Turkijos užsienio reikalų ministro vizitą Irano užsienio reikalų ministras Ali Akbar Salehi pareiškė, kad Iranas pasirengęs atnaujinti derybas;
 - K. kadangi 2012 m. sausio 9 d. Amerikos pilietis Amir Hekmati, kuris buvo kaltinamas šnipinėjimu CŽV, Irane nuteistas mirties bausme už „bendradarbiavimą su priešiška vyriausybe“; kadangi A. Hekmati byla nebuvo nagrinėjama teisingai, jis buvo laikomas nelaisvėje ir neturėjo teisės susisiekti su šeima, advokatu ar gauti konsulinės pagalbos;
1. pakartoja, kad platinimo rizika, susijusi su Irano branduoline programa, vis dar kelia didelį susirūpinimą ES, ir yra labai sunerimęs dėl TATENA ataskaitoje pateikto teiginio, kad yra patikimos informacijos, jog Iranas vykde su branduolinio sprogstamojo įtaiso kūrimu susijusią veiklą; yra susirūpinęs dėl branduolinės karinės technologijos plėtojimo Irane, įskaitant branduolinių karinių galvučių raketoms kūrimą; smerkia Irano vyriausybės sprendimą pradėti urano sodrinimo operacijas įrenginyje Fordovo vietovėje;
 2. palankiai vertina Tarybos 2012 m. sausio 23 d. sprendimą išplėsti Iranui taikomas sankcijas, įskaitant draudimą importuoti žaliavinę naftą ir naftos produktus iš Irano ir įšaldyti Irano centrinio banko ES laikomą turtą; pažymi, kad žaliavinės naftos importo iš Irano į ES embargas bus įvedamas laipsniškai, o sudaryti susitarimai gali būti vykdomi iki 2012 m. liepos 1 d.; ragina Tarybą nuspręsti taikyti priemones, kurios būtinos siekiant kompensuoti pasekmes, kurias embargas turės įvairioms ES valstybėms narėms; ragina ES vesti derybas su tokiomis šalimis, kaip Kinija, Pietų Korėja, Indija ir Japonija, ir jas įtikinti neprieštarauti sankcijoms;
 3. remia Tarybos įsipareigojimą siekti diplomatinio Irano branduolinės veiklos klausimo sprendimo laikantis dvejojo požiūrio ir siekiant ES tikslo rasti visapusišką ir ilgalaikį sprendimą; ragina Irano valdžios institucijas teigiamai atsakyti į 2011 m. spalio 21 d. vyriausiosios įgaliotinės laiške išdėstytą pasiūlymą vesti esmines derybas, aiškiai demonstruojant pasirengimą taikyti pasitikėjimo stiprinimo priemones ir be išankstinių sąlygų pradėti prasmingas diskusijas siekiant iš esmės spręsti su branduoline programa susijusius susirūpinimą keliančius klausimus; ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos Vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai atkreipti Irano dėmesį į tai, kad daugiau negalima delsti atnaujinant derybas, o bet koks siekis laimėti laiko nesiimant jokių priemonių tik susilpnins pastangas rasti diplomatinį sprendimą;
 4. palankiai vertina Jungtinių Amerikos Valstijų, Jungtinės Karalystės, Pietų Korėjos ir

Kanados priimtus sprendimus taikyti naujas tikslines sankcijas Iranui atsižvelgiant į TATENA ataskaitą; griežtai smerkia demonstrantų ataką prieš JK ambasadą Teherane 2011 m. lapkričio 29 d.; ragina Irano vyriausybę vykdyti tarptautinius įsipareigojimus, įskaitant Vienos konvenciją, kurie ją įpareigoja saugoti diplomatus ir ambasadas;

5. ragina Komisiją, Tarybą ir ES valstybes nares įvertinti su sankcijomis nesusijusius prekybos santykius su Iranu ir nustatyti papildomą kontrolės ir leidimų tvarką, siekiant užkirsti kelią dvejojo naudojimo technologijų, kurias būtų galima panaudoti branduolinėje programoje ir nedemokratiniais tikslais, eksportui;
6. dar kartą ragina Irano valdžios institucijas vykdyti pagal BGNS priimtus įsipareigojimus; primygtinai reikalauja, kad Teheranas ratifikuotų ir įgyvendintų Saugos garantijų susitarimo papildomąjį protokolą; smerkia tai, kad Iranas, nesuteikdamas visiškos ir besąlygiškos prieigos prie pagrindinių įrengimų ir prieštaraudamas inspektorių paskyrimui, ir toliau trukdo TATENA darbui ir taip atsisako visapusiškai bendradarbiauti su TATENA;
7. pripažįsta, kad dialogas ir bendradarbiavimas su Turkija gali būti svarbus veiksnys siekiant problemos suregulavimo; ragina Turkijos valdžios institucijas laikytis Europos požiūrio į Irano vykdomą branduolinę programą;
8. griežtai smerkia Irano grasinimą panaudojant karinę jėgą uždaryti Ormūzo sąsiaurį; primygtinai ragina Irano valdžios institucijas neblokuoti Ormūzo sąsiaurio; mano, kad toks veiksmas sukeltų konfliktą regione ir taptų Jungtinių Amerikos Valstijų ir kitų šalių atsakomųjų veiksmų priežastimi; ragina skubiai surengti Europos Sąjungos karinio komiteto (ESKK) ir Politinio ir saugumo komiteto (PSK) posėdį bei parengti ES atsaką į Irano grasinimą;
9. yra susirūpinęs dėl to, kad Rusija iki šiol atsisako leisti kelti klausimą dėl Irano JT Saugumo Taryboje siekiant nustatyti papildomas JT sankcijas, ir tikisi, kad Rusija, susipažinusi su TATENA ataskaita, pakeis savo požiūrį; ragina Rusiją nutraukti paramą Irano branduolinei plėtrai, kol Iranas visiškai įvykdys įsipareigojimus pagal atitinkamas JT rezoliucijas;
10. griežtai smerkia mirties bausmės nuosprendį Amirui Hektami; ragina Irano valdžios institucijas panaikinti jo mirties bausmės nuosprendį ir surengti teisingą teismo procesą A. Hekmati, suteikiant jam galimybę susisiekti su šeima, advokatu ir Šveicarijos saugumo tarnybomis;
11. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, Tarybai, Komisijai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Turkijos vyriausybei ir parlamentui, Rusijos Federacijos vyriausybei ir parlamentui, agentūros TATENA generaliniam direktoriui, JT Generaliniam Sekretoriui ir Irano Islamo Respublikos vyriausybei ir parlamentui.